

ÉLETTÜNK

LIII. évf. 5. szám

Az európai magyar katolikusok lapja

2021. május

RÓMA VÁLASZA: NEM

Van-e hatalma az Egyháznak arra, hogy áldást adjon az azonos nemű személyek élettársi kapcsolatára? Nincs. Ez a Hittani Kongregációnak a Szentszék sajtóterme által 2021. március 15-én nyilvánosságra hozott válasza az egynemű párok együttélésének egyházi megáldását illetően.

Maga a szentszéki szöveg is tudomásul veszi, hogy nemcsak egy elméleti kérdésről van szó, hanem az egyházi élet liturgikus gyakorlatának módosítását célzó törekvésről, amelynek több pap és püspök hangot adott a közelmúltban. A vatikáni dokumentum a hagyományos egyházi tanítást ismerteti a kérdés kapcsán: miközben a homoszexuális hajlamukat is megértéssel kell kezelni és lelkipásztori gondozásban kell részesíteni, a homoszexuális gyakorlatra és annak megáldására azonban nem mondhat igent az egyház. Íme a Hittani Kongregáció szóban forgó dokumentumában álló indoklás magyar fordításban.

Bizonyos egyházi körökben azonos neműek élettársi kapcsolatának megáldására irányuló tervek és javaslatok vannak terjedőben. Ezeket a terveket nem ritkán az az őszinte szándék vezeti, hogy befogadják és kísérik a homoszexuális személyeket, akiknek felkínálják a hitben való növekedés útjait, hogy „*azok, akik homoszexuális hajlamot mutatnak, megkaphassák a szükséges segítséget ahhoz, hogy megértsék és maradéktalanul megvalósítsák Isten akaratát életükben*”.¹

Ezek az utakon Isten szavának hallgatása, az ima, az egyházi liturgikus cselekvéseken való részvétel és a szeretet gyakorlása fontos szerepet játszhat abban, hogy támogassa az ember azon igyekezetét, hogy megértse saját történetét, s hogy szabadon és felelősen elfogadja saját keresztségi meghívását, hiszen „*Isten minden embert szeret, és az Egyház is ezt teszi*”², elutasítva minden igazságtalan megkülönböztetést.

Az Egyház liturgikus cselekvései között egyedülálló jelentőségük a szentelmények, amelyek olyan „*szent jelek, amelyek a szentségekhez némileg hasonlóan elsősorban lelki hatásokat jeleznek és az Egyház esdeklésére eredményeznek. Előkészítik az embereket a szentségek sajátos hatásának befogadására és megszentelik az élet különféle helyzetit*”³. A Katolikus Egyház katekizmusában árnyaltabb megfogalmazást is találunk: „*a szentelmények nem úgy adják a Szentlélek kegyelmét, mint a szentségek; hanem az Egyház imája által előkészítik a kegyelem befogadását és felkészítik a vele való együttműködésre*” (1670).

A szentelmények kategóriájához tartoznak az áldások, amelyekkel az Egyház „*az embereket Isten dicséretére hívja, biztatja őket oltalmának kiesésére, buzdítja őket Isten irgalmának életszentséggel való kiérdemlésére*”⁴. Továbbá „*az áldások, amelyeket az Egyház a szentségek mintájára rendelt, mindig és elsősorban bizonyos lelki hatásokat jeleznek, amelyeket az Egyház esdeklésére nyerne el*”⁵.

(folytatás a 2. oldalon)

Somogyi Imre PÜNKÖSD NAPJA

Aki nem tud a hit szárnyán
a magasba szállni,
nem is tud a Megváltónak
Szentlelkére várni.

Ó, emberek! Krisztus nélkül
mit ér ünneplésünk?
Nincs ott pünkösöd, nincs ott áldás,
ahol nincs Szentlélek.

Azért tehát Őt várjátok,
Őt várjátok! – eljő
Hittel égő lelketekbe,
Mint a nyári szellő...

Eljön Krisztus szeretettel,
eljön Szentlelkével,
ha várjátok s imádjátok
pünkösdi reménnyel!

Megtelik a szív és lélek
nemes indulattal,
ha bevonul oda Krisztus
teljes diadallal.

Csak úgy lehet pünkösöd napja
áldás, öröm, béke –
a győzelmes, igaz hitnek
gyönyörű pecsétje!

Benedek Elek PÜNKÖSDI HARANGOK

Olyan szépen cseng a harang,
Míntha nem is harang volna,
hanem ezer harangvirág
Imádságos szava szólna.

Piros pünkösöd vasárnapján
Piros rózsá nyíl a kertben,
Kis szívünkben tiszta öröm
Imádsága énekeljen.

Piros pünkösöd vasárnapján
Szálljon reánk a Szentlélek,
S térdre hullva mondjunk hálát
A mindenség Istenének.

A LÉLEK MA IS ÁTJÁRJA AZ EGYHÁZAT

Írta: Sebestyén Péter

Az Apostolok Cselekedeteinek nyolcadik fejezete a pünkösdi írásokban az örömről számol be, amely eltölti az újdonsült keresztényeket, és az a figyelmes nyitottság, amellyel csüngenek az apostolok szaván, jelzi, hogy a Lélek megújítja az egyházat. Sőt megszüli az egyházat. Megfáradt kereszténységünkben gyakran ez az örömteli életkedv, ez a nyitottság és tüzes lelkület hiányzik, ezért kell újra és újra kérnünk a Lelket.

A Lélek ma is átjárja az egyházat.

A hit gyakorlásához hozzátartoznak a hitismeretek is. Az Úr Jézus az utolsó vacsorán azt mondta: *elküldöm a Szentlelket és az eszettekbe juttat mindent*. A hit ismereteit a Szentlélek juttatja eszünkbe. Feltéve, ha megtanultuk, ha figyeltünk rá. A lelki életet élő hívő em-

ber nem elégedhet meg pusztán a vasárnapi prédikációval vagy az alkalmoszerű bibliaolvasással, rendszeres tanulással, lelki továbbképzéssel van szüksége Isten igéjéből is. Tamásit parafrázálva, azért vagyunk keresztények, hogy Istenben otthon legyünk. Az igehirdetés felelőssége ugyan a lelkipásztorokra hárul, de az öntudatos keresztény ember nem érheti be azzal, amit vasárnap hall a templomban. Szembesülnie kell hite igazságait illetően a kor kihívásaival, az értelem, a logika törvényeivel, rendszeresen újra kell fogalmaznia, el kell mélyítenie hitét, és állandóan rákérdeznie: mit kíván tőlem Isten itt és most? Erre szolgálnak a szentek életrajzai, a szemlélődő ima, a lelkiolvasmányok.

(folytatás a 2. oldalon)

PÜSPÖKKÉ SZENTELTÉK BERTA TIBORT

Április 10-én ünnepi szentmise keretében a Katonai Ordináriátus püspökeként szentelték Berta Tibor dandártábornokot a budapesti Szent István-bazilikában. A főszentelő Erdő Péter bíboros, prímás, érsek, a társszentelők Michael August Blume SVD alessanói címzetes érsek, Magyarország apostoli nunciusa és Varga László kaposvári megyéspüspök voltak.

Zárt ajtók mögött és szigorú létszámkorlátozás mellett ünnepelték Berta Tibor püspökké szentelését és székfoglalását, a hívek online közvetítésben követhették a szertartást. A szentelésen részt vett Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke és a püspöki testület csaknem valamennyi tagja, akik a járványhelyzet miatti korlátozásokra tekintettel a hívek pad-soraiban, egymástól az előírt távolságot tartva foglaltak helyet. Jelen volt Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Boross Péter volt miniszterelnök, Benkő Tibor honvédelmi miniszter, Németh Szilárd, a Honvédelmi Minisztérium parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes, Soltész Miklós egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkár, Korom Ferenc vezérezredes, a Magyar Honvédség parancsnoka, Jákob János dandártábornok, protestáns táborigazgató, Kun Szabó István vezérőrnagy, a Köztársasági Elnöki Hivatal honvédelmi irodavezetője. Berta Tibor 80 éves édesanyja is jelen volt, akinek a szentmise végén a felszentelt püspök fehér rózsacsokrot adott át. Az eseményen a Magyar Honvédség Légierő Zenekar Veszprém is közreműködött.

Orbán Viktor levélben köszöntötte az új püspököt. A Semjén Zsolt által tolmácsolat üzenetben a miniszterelnök hangsúlyozta: sokak szemében különösen tünhet, hogy egyházi személy szentelése katonai tiszteletadással párosul, de egy több mint ezer éves, keresztény gyökerekkel rendelkező, Szűz Mária oltalmába ajánlott, történelme során pedig hite és kultúrája védelmében megannyi harcot megvívott ország esetében teljesen természetes dolog, hogy az Egyházat és a Magyar Honvédséget szoros kötelék fűzi össze. „*A magyar történelem a ránk zúduló túlerővel szembeni helytállás krónikája, amelyhez katonáinkat nemcsak tényleges, hanem lelki fegyverzetrel is fel kellett véteznünk, a látható ellen-*

segekkel szemben éppúgy, mint a láthatatlanokkal” – tette hozzá a kormányfő. Szólt arról is, hogy Berta Tibor neve a hadseregben végzett több mint negyedszázados szolgálatának köszönhetően szintén egybeforr a táborigazgató munkával, valamint azzal a figyelemmel és gondoskodással, amellyel a kötelékébe tartozó katonák életét végigkísérte, mindennapjait segítette a keresztesztől a házasságkötésen át a földi életből való eltávozásig.

„*Ez az első alkalom a táborigazgató szolgálat több mint negyedszázados újjászervezése óta, hogy az ordináriátus saját papja lehet részese táborigazgató püspöki kinevezésnek*” – hangsúlyozta Benkő Tibor honvédelmi miniszter. A tárcavezető emlékeztetett: Berta Tibor dandártábornok, Magyarország, a Magyar Katolikus Egyház, a magyar katonák és családtagjaik mindennapi áldozatos szolgálatának köszönhetően érdemelte ki a katonák tiszteletét és elismerését. „*Arra kérek, így folytasd tovább*” – mondta a honvédelmi miniszter.

Korom Ferenc vezérezredes köszöntőjében úgy fogalmazott: Berta Tibor életpályájának mostani állomása újabb misszió, amely a hatalmas felelősség mellett hihetetlen lehetőségeket is kínál, hiszen az idáig tartó úton szerzett tapasztalatokat a szolgálati ág vezetőjeként kamatoztathatja, szemléletével a felnövekvő új generációnak pedig továbbra is irányt mutathat.

(folytatás a 3. oldalon)

A LÉLEK MA IS...

(folytatás az 1. oldalról)

Az Úr Jézus megígéri a Szentleket, sőt már húsvétkor rálehel az apostolokra. A lehelet, a lélegzet, a légzés, az ihlet ugyanaz a szótó, ugyanonnan forrászik. A Teremtő a föld porából megalkotott emberbe az élet leheletét leheli. Pünkösdkor isteni méreteket öltve heves szélvész támad, eljön a Szentlélek, megremegteteti és betölti a házat, ahol együtt vannak a tanítványok. Nagycsütörtökön a krizmaszentelési mise szertartásában is ott van ez az ihlet, amikor a szentelő püspök az olaj fölé hajol és rálehel arra. Mint az ihletett szavakban a vers, az emberekből álló egyház is egy páratlan csoda. Ezt ünnepejük pünkösdkor a Szentléleknek köszönhetően. Mert az egyház nem emberi teljesítmény. Gondoljunk arra, Jézus szinte provokálta kora nagyjait, bölcseit, amiért mert nem velük, nagyokkal egyházat alapítani, hanem a kicsinyekkel, az egyszerűekkel, az írástudatlanokkal, a szak- és szent tudományokban járatlanokkal. Hogyan jött létre akkor az egyház? Hát ahhoz, hogy a tizenkét emberből létrejöjjön az egyház, hozzá kell adnunk a Szentleket. Ez a pünkösdi lényege.

A Lélek erejében az ember felülmúlja magát, képességeit, tehetségét. Éppen ezért mondhatjuk Juhász Ferencel, hogy kétfajta ember van: a derűs, az optimista, aki a nehézségei közepette is mindig felülkerekedik valahogy, és a pesszímista, aki akkor is panaszkodik, ha jól megy sorsa, mert mehetne még jobban. A Szentlélek a világban lévő optimizmus. Nem hurráoptimizmus, hanem a reményesség, a jókedv, a derű, az erősség. Nem hagyja, hogy az embert a dolgok lefelé húzzák, hanem erősíti, támogat, biztat, készletet a még jobbra. A Szentlélek a Teremtő Lelke a vizek fölött, aki a szentírókat és prófétákat műszaként inspirálta, aki Mária méhét megtermékenyítette és Jézusban Isten szeretetét Szóvá, Igévé tette, ma is életet leheli a mai tanítványokba is. Átlékelíti a születendő egyházat,

mintegy rendezzi azt a nagy zeneművet, vezényel a Názáreti Jézus, Ő mint producer, és az első pünkösdi óta a világ temploma a nagy előadóterem és mindenki szereplő. Isten, ahogy mondhatnánk, kiteszi a Lelkét értünk.

Ugyanakkor bennünk is meg kell fogannia, akárcsak húsvétkor az apostolokban. Rájuk lehelt és azt mondta: *vegyétek a Szentleket*. Pedig a leheletet nem lehet megfogni, elszáll, pillanatnyi sóhaj, csöppnyi, tüdönkből származó meleg fuvallat. A zárt ajtók mögött a meglepett és félnék apostolok értetlenül állnak húsvétkor. Készültek pünkösdiig a Lélek születésére. El kellett először engedniük Jézus, hogy felmenjen, visszamenjen az Atyához. Meg kellett tapasztalják az egyedüllétet, holott már búcsúzáskor azt mondta nekik: jobb nektek, ha én elmegyek, mert ha nem megyek el, a Vigasztaló nem jön el hozzátok. El kell nekünk is engedniük az elképzeléseket, a téves istenképet, ahogy ők is elengedték az izraeli messiásról, a zsidó hitről szóló rózsaszínű elképzeléseket. Isten olykor megengedi, hogy mindent elveszítsünk. Hogy semmit ne birtokoljunk, ne sajátítsunk ki, ne ragaszkodjunk, csak Hozzá. Pünkösdkor ez történt. Megszületett bennünk is a Lélek. Szétoszló tüzes nyelvek lobbantak fel, leereszkedtek mindegyikükre. Elteltek Szentlélekkel. Egy új világ született, egy új világ lett láthatóvá, kiáradt a Lélek. A felelős Péter végre megérett, kiállt a többiek nevében valóban közziklaként és beszélni kezdett. Ami addig rejtve volt, amit csak sűgva mertek egymásnak mondani, mostantól félelem nélkül, a háztetőkről is hirdetik. Megértik az összefüggéseket, összeállt bennük a kép, megtalálják helyüket az ország művében, megszületik a Lélek jegyese, az egyház.

Ez keresztény identitásunk meghatározója. Mert a Szentlélek a kezdetek Lelke, a motiváció Lelke. Ahogy a hétköznapi életben szoktuk mondani: lélekjelenlét. A pilóta lélekjelenlété megmenette az utasokat. Vagy amikor valaki egy fontos ügyben nem veszíti el a lélekjelen-

létét. Mit értünk ez alatt? Azt, hogy nem engedem, hogy pánik legyen úrrá rajtam. Nem engedem, hogy egy vitában az indulat legyen úrrá rajtam. Nem engedek pillanatnyi kedvemnek, hangulatomnak, a benyomásnak, az előítéletnek, az ösztön rohamának, a félelemnek semmilyen területen. Nem engedem, hogy az emberen aluli erők, emberhez méltatlan szempontok vezessenek engem, mert engem a Szentlélek kell hogy vezessen. A Szentlélek Isten maga az élető Lélek, amely lélegkört teremt, amelyben lubickolunk, mint a napsugárban a madarak, mint a hal a vízben, mint szülei szeretetében a gyermek. A Szentlélek az értelmes rendnek a Lelke. Őt érzük tetten, amikor a dolgok a helyükre kerülnek. A pünkösdi csoda megeremtője a Lélek. Ama bizonyos első pünkösdkor az apostolok arámul kiejtett szavait értették a szírek, a görögök, mindenki. A nyelveken értés varázsát ajándékozta a nagy gyülekezetnek, hogy személyre szabottan érthessük, mit kíván tőlünk Isten. Hiszen mi még azt sem tudnánk magunktól, írja Szent Pál, hogyan kell helyesen imádkozni. Mindenki kap ajándékot a Lélektől, hiszen mindenfajta tehetség, adottság isteni adomány. A következetes, becsületes szellemi, fizikai munka, a művészi ihlet, a találgatás, a kreativitás, innováció, a megegyezésre való készség mind-mind a Lélek ajándéka. Nem a különleges vagy látványos akciók hívják fel a figyelmet a Szentlélekre, hanem ami a mélyben, a személy lelkében a döntéseknél lezajlik. Az lesz vízválasztó, az fog minősíteni, ott dől el egyéni és közösségi sorsunk – tudniillik hogy kire hallgatunk: a sátánra vagy a Szentlélek Istenre. Gyűlöletet vagy szeretetet árasztunk. Önmagunk vagy a másik hasznára törekszünk.

Imádkozunk: Úr Jézus Krisztus, tekints irgalmasan könyörgő népedre, és küldd el nekünk Szentlekedet, hogy akik apostolaid nyomán őt imádsággal várjuk, velük együtt mi is a pünkösdi kegyelmeknek örvendhessünk, aki az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodsz mindörökkön örökké.

RÓMA VÁLASZA: NEM

(folytatás az 1. oldalról)

Következésképpen, hogy hűek legyünk a szentelmények természetéhez, amikor emberi kapcsolatokra áldást adunk, az abban részesedők helyes szándéka mellett szükség van arra is, hogy az, ami áldást kap, objektíven és pozitívan a kegyelem befogadására és kifejezésére rendelt legyen. Istennek a Teremtésbe beleírt és az Úr Krisztus által teljesen kinyilatkoztatott tervei szerint. Ezért csak azok a valóságok összegegyeztetetők az Egyház által adott áldás lényegével, amelyek önmagukban ezeknek a terveknek a szolgálatára vannak elrendelve.

Ezen oknál fogva nem megengedett áldást adni olyan párkapcsolatokra, vagy akár stabil élettársi kapcsolatokra, amelyek házasságon (vagyis egy férfinak és egy nőnek a felbonthatatlan, az élet továbbadására önmagában nyitott szövetségén) kívüli szexuális gyakorlattal járnak, mint az azonos nemű személyek párkapcsolatainak esetében.⁶ Pozitív elemek megléte ilyen kapcsolatokban, amelyek bár önmagukban értékelendők és megbecsülendők, nem képesek helyessé és így jogszerűen egyházi áldás tárgyává tenni őket, minthogy ezek az elemek egy a Teremtő tervének nem megfelelő élettársi kapcsolat szolgálatában állnak.

Továbbá, mivel a személyekre adott áldások kapcsolódnak a szentségekhez, a homoszexuális élettársi kapcsolatok megáldása nem tekinthető megengedettnek, minthogy ez valamiképpen a házasságkötési áldás utánzását jelentené vagy hasonlóságra való utalást jelentene – amely áldást a házasság szentségé-

ben egybekelő férfi és nő kapja –, pedig „*nincs semmi alapja annak, hogy azonosnasságot vagy akár csak távoli hasonlóságot állítsunk a homoszexuális élettársi kapcsolatok és Istennek a házasságra és a családra vonatkozó terve között*”.⁸

Az azonos neműek közötti élettársi kapcsolatra adott áldás meg nem engedetté nyilvánítása tehát nem igazságtalan megkülönböztetés, és nem is szándékozik az lenni, hanem inkább a liturgikus szertartás igazságára való rámutatás, és annak tudatosítása, ami mélységesen megfelel a szentelmények lényegének, ahogy az Egyház érti őket.

A keresztény közösségnek és a pástoroknak tisztelettel és tapintattal kell fogadniuk a homoszexuális hajlamú személyeket, és meg kell találniuk az egyházi tanítással összhangban álló legmegfelelőbb módjait annak, hogy az evangéliumot a maga teljességében hirdessék. Az ilyen személyek pedig ismerjék fel az Egyház őszinte közelségét – amely imádkozik értük, kíséri őket, osztozik keresztény hitük útján⁹ –, és őszinte készséggel fogadják tanításait.

A megfogalmazott kételyre adott válasz nem zárja ki, hogy áldást kapjanak homoszexuális hajlamú egyének¹⁰ – akik kifejezik azon szándékukat, hogy Isten kinyilatkoztatott terveihez hűen éljenek, ahogyan azt az egyházi tanítás előadja –, de tilosnak nyilvánítja az áldás minden formáját, amely kapcsolataik elismerésére irányulna. Ebben az esetben ugyanis az áldás nem azt a szándékot nyilvánítaná ki, hogy egyes személyeket Isten oltalmára és segítségére bíznak a fent említett értelemben, hanem hogy jóváhagy és támogat egy olyan döntést és életmódot, amelyet nem lehet úgy elismerni, mint

ami Isten kinyilatkoztatott terveinek objektíven megfelel.¹¹

Ugyanakkor az Egyház emlékeztet arra, hogy Isten maga nem hagyja abba minden egyes gyermekének megáldását, aki a világban zarándokol, mert számára „*fontosabbak vagyunk, mint az összes bűn, amit elkövethetünk*”.¹² De nem áldja és nem is áldhatja meg a bűnt: megáldja a bűnös embert, hogy felismerje, hogy része Isten szeretetervének, és hagyja magát megváltoztatni általa. Ő ugyanis „*úgy fogad el bennünket, amilyenek vagyunk, de sosem hagy olyannak, amilyenek vagyunk*”.¹³

A fent említett okokból az Egyháznak nincs és nem is lehet hatalmában, hogy megáldja az azonos nemű személyek élettársi kapcsolatát a fenti értelemben.

Ferenc pápa az e kongregáció alulírott titkára számára adott kihallgatás során tájékoztatást kapott és beleegyezését adta a fent említett kételyre adott válasznak [*Responsum ad dubium*] és a kísérő indoklásnak [*Nota esplicativa*] a közzétételéhez.

Kelt Rómában, a Hittani Kongregáció székhelyén, 2021. február 22-én, Szent Péter apostol székfoglalásának ünnepén, Luis F. Ladaria SJ bíboros, prefektus, Giacomo Morandi Cerveteri címzetes érseke, titkár

Forrás: romkat.ro

Jegyzetek | ¹ Ferenc pápa: Amoris laetitia szinódus utáni apostoli buzdítás, 250. | ² Püspöki Szinódus: A 15. rendes közgyűlés záradékmentuma, 150. | ³ II. Vatikáni Zsinat: Sacrosanctum Concilium konstitúció, 60. | ⁴ A II. Vatikáni Egyetemes Zsinat határozata alapján megújított és II. János Pál pápa tekintélyével kiadott Római rituále. Áldások könyve, Általános irányelvek, 9. | ⁵ Ugyanott, 10. | ⁶ Vö. Katolikus Egyház katekizmus, 2357. | ⁷ A házastársak megáldása ugyanis a teremtésszelzésre utal, amelyben Istennek a férfira és a nőre adott áldása termékeny egyesüléssel (vö. Ter 1,28) és egymást kiegészítő jelleggel (vö. Ter 2,18-24) áll kapcsolatban. | ⁸ Ferenc pápa: Amoris laetitia szinódus utáni apostoli buzdítás, 251. | ⁹ Vö. Hittani Kongregáció: Homoszexualitás probléma. Levél a homoszexuális személyek lelkipásztori gondozásáról, 15. | ¹⁰ Az Áldások könyve ugyanis hosszú listát közöl azokról a helyzetekről, amelyekre az Úr áldást lehet kérni. | ¹¹ Vö. Hittani Kongregáció: Homoszexualitás probléma. Levél a homoszexuális személyek lelkipásztori gondozásáról, 7. | ¹² Ferenc pápa: Általános kihallgatás 2020. december 2-án, Katekizis az imáról: az áldás. | ¹³ Ugyanott.

IMASZÁNDÉK

Májusra

A pénzügyi világ felelőseiért. Imádkozunk, hogy a pénzügyi szektor felelősei a kormányokkal együtt munkálkodjanak a pénzügyi szféra szabályozásán és így megvédjék az állampolgárokat annak veszélyeitől.

A gazdaság – anélkül, hogy beegondolna az emberre kiható lehetséges negatív következményekbe – habozás nélkül elfogad minden olyan technológiai fejlődést, ami haszonnal kecsegtet. A pénzügyi világ uralja a gazdasági szektort. A gazdasági világválság nem volt elég lecke. Túl lassan tanulunk a környezetünk pusztulásából. Bizonyos körök úgy tartják, hogy a jelenlegi gazdaság és technológia meg fogja oldani az összes környezeti problémát, és meglátásuk szerint a piaci növekedés magától megszünteti majd a világméretű éhínséget és szegénységet. (...) Talán nem hangoztatják nyíltan ezeket az elméleteket, de amikor nem helyezik előtérbe a kiegyensúlyozott termelési szinteket, a vagyon jobb elosztását, amikor nem gondolnak a környezetre és a jövő generációjának jogaira, akkor a tetteikkel mégis ezeket támogatják. Viselkedésük azt mutatja, hogy számukra elegendő a profit maximalizálása. A piac egymaga azonban nem képes garantálni az integrált emberi és társadalmi fejlődést. Ugyanakkor túltermelünk, túlfogyasztunk és pazarolunk. Ez éles ellentétben áll azzal a párhuzamos folyamattal, ami az elembertelenedés és a megfosztottság felé visz. Túl lassan fejlesztünk, hozunk létre olyan gazdasági intézményeket és kezdünk el olyan társadalmi kezdeményezéseket, amelyek a szegényeknek is rendszeres hozzáférést biztosítanak az alapforrásokhoz.

Képtelenek vagyunk látni jelenlegi kudarcaink legmélyebb gyökereit, amelyeket a technológiai és gazdasági növekedések irányai, céljai és értelmezési határoznak meg. A politikát nem lehet gazdasági érdekeknek alávetni és a gazdaság sem lehet alárendelve a technokrácia hasznaló paradigmatjának. Ma olyan politikusokra és gazdasági szakemberekre van égető szükség, akik szem előtt tartják a közjót, és hajlandóak belépni egy őszinte párbeszédbe az élet, különösen az emberi élet védelmében.

Ha mindenáron meg akarjuk óvni a bankokat, ráterhelve a költségeket a közszférára, ahelyett, hogy újragondolnánk és megreformálnánk az egész rendszert, akkor még inkább megszilárdítjuk a pénzügyi rendszer kizárólagos hatalmát. Ennek a hatalomnak nincs jövője, csak újabb krízisekbe sodor, miután lassan, komoly költségek mellett látszólag sikerült megmenteni az összeomlástól. A 2007/2008-as pénzügyi krízis lehetőséget adott arra, hogy egy olyan újfajta gazdaságot fejlesszünk ki, ami sokkal inkább figyelembe veszi az etikai szempontokat, és új módot talál arra, hogyan szabályozza le a spekulációs pénzügyi praktikákat és a virtuális jólétet. De a válságra adott válaszban ez nem jelent meg. A termelés nem mindig racionális, és gyakran gazdasági változókhoz kötődik, amely olyan értéket tulajdonít az adott árunak, ami nem feltétlenül felel meg a reális értékének. Ez gyakran vezet néhány árucikk túltermeléséhez, ami szükségtelenül terheli meg a környezetet és rossz hatással van a regionális (helyi) gazdaságra. A pénzügyi buborék így tud termelési buborékká válni. A valós gazdaság problémájával nem foglalkoznak teljes odaadottsággal, pedig a tényleges gazdaság teszi lehetővé a fejlesztést, a változatosságot, segíti a különböző cégeket, hogy megfelelően működjenek, és képessé teszi a kis- és közepes vállalkozásokat arra, hogy fejlődjenek és munkahelyeket teremtsenek. (Ferenc pápa *Laudato si'* enciklika)

Hiba György SJ

Gyermekeknek

NEGYVEN

A negyvenes számnak különleges szerepe van hitéletünkben – de népi megfigyeléseinkben is. Néhány nap múlva, június elején lesz Medárd napja, amelyről azt tartja a hagyomány: ha ezen a napon esik az eső, akkor onnantól kezdve negyven napig esni fog. „*Piroska napján (január 18.) ha fagy, negyven napig el nem hagy*” – tartja a mondás. Gyertyaszentelő napján (február 2.) „*az előbújó medve árnyékát meglátja, visszaszabújjik még a barlangjába*” és negyven napig fázunk még.

Ezek csupán kedves népi hiedelmek, azonban érdemes megfigyelni, hogy a Szentírásban is hány helyen előfordul és milyen fontos szerepet kap a negyvenes szám. Az Ószövetségben olvashatjuk, hogy *negyven napig tartott a vízözön*, Mózes *negyven napig böjtölt* a törvény kihirdetése előtt, *negyven évig tartott* a pusztai vándorlás, Illés próféta *negyven napig ment* Isten hegyére, a Hóbre, Jónás *negyvennapos bűnbánatra* hívta Ninivét. A Római Birodalomban halt mártírhálált a negyven sebastei vértanú, a római légió *negyven katonája*, akik a keresztényüldözések közepette is kitartottak hitük mellett.

A keresztények számára azonban a legfontosabb példa Jézus negyvennapos

böjtje. Csupán egy hónapja, április 4-én ünnepeltük Krisztus feltámadását, Egyházunk legnagyobb ünnepét. Még jól emlékszünk az azt megelőző nagyböjti időszakra: húsvét előtt negyven nappal, hamvazószerdán kezdődött a készületünk a legszentebb ünnepre. Húsvétkor pedig máris egy újabb negyvennapos időszak kezdődött, hiszen minden évben a húsvét utáni negyvenedik napon emlékezünk Urunk mennybemenetelére. Ez a nap csütörtökre esik; a hagyomány szerint áldozócsütörtököknek nevezzük, mivel a húsvéti szentáldozás időszakának ez volt az utolsó lehetséges napja. Több országban (Magyarországon is) az áldozócsütörtököt követő vasárnapon tartják Urunk mennybemenetelének ünnepét. Jézus feltámadása után negyven napon át megjelent az apostoloknak, hogy megerősítse őket hitükben, a negyvenedik napon pedig dicsőségesen felment a mennybe: „*E szavak után szemük láttára fölemelkedett és felhő takarta el szemük elől.*”

Idén május 16-án ünnepeljük Urunk mennybemenetelét (illetve 13-án az áldozócsütörtököt). Azután pedig már csak egy hét, és megkapjuk Isten nagy ajándékát, pünkösöd titkát, a Szentlelket...

Kovács Péter

NEMZETÜNK MÚLTJÁT ÉS HARCAIT ISMERNÜNK KELL

Emlékezés 1848. március 15-re a Párizsi Magyar Katolikus Misszióban

Egy évvel ezelőtt a koronavírus-járvány kitérése miatt éppen március idusán kellett bezárni Párizsban a templomokat és elrendelni a kijárási tilalmat. Elmaradtak a meghirdetett megemlékezések, nem ünnepelhettünk együtt honfitársainkkal. Az idén a vírus sajnos még mindig jelen van, ezért az összes kulturális intézménynek, így a Párizsi Magyar Intézetnek is zárva kell maradnia, de a vasárnapi szentmisék megtartása engedélyezett azzal a feltétellel, hogy a templomokban be kell tartani a szigorú egészségügyi előírásokat.

Ilyen körülmények között a Párizsi Magyar Katolikus Misszióban viszont örömmel meghirdethettük a március 14-i vasárnapra az ünnepi szentmisét és az azt követő, az 1848-as forradalom és szabadságharc 173. évfordulójára rendezett megemlékezést. Így lett a Misszió kápolnája az egyetlen hely a francia fővárosban, ahol személyesen is megjelenhettek a magyar hívek a nemzeti ünnep alkalmából. Természetesen kötelező volt a maszk viselése és alkalmazkodni kellett a többi előírásához is.

Nagy megtiszteltetés érte közösségünket, mert ezen a különleges vasárnapon megismerhettük Magyarország új franciaországi nagykövétét, Öexc. Habsburg Györgyöt, aki csak néhány nappal korábban érkezett Párizsba, de feltétlenül részt akart venni a Misszió ünnepségén. Szeretettel üdvözlöttük a főkonzul asszonyt, Biróné Gulyás Katalint is, aki a nemzeti ünnepek alkalmával már évek óta részt vesz a Misszióban a magyar közösség rendezvényein.

Mivel a Misszióknak 2016 szeptembere óta még mindig nincs kinevezett magyar plébánosa, Pierre Clermidy francia jezsuita atya vette pártfogásába a magyar híveket. Havonta egyszer Marseille-ből jön el hozzánk, hogy megtartsa a vasárnapi szentmisét magyarul, amelyet ez alkalommal az 1848-as forradalom és szabadságharc hőseinek és minden áldozatának emlékére mondott. A szertartás ünnepi hangulatát fokozta egy nagy át-

léssel előadott szaxofonszólo. Az ifjú tehetség, Süveg Andris Schubert *Ave Maria* szaxofonátiratát játszotta el kiválóan. A szentmisét követően vette kezdetét a megemlékezés.

Öexc. Habsburg György nagykövet úr köszöntőbeszédében hangsúlyozta, hogy nemzetünk múltját, harcait ismerni kell, emlékezni kell történelmünk eseményeire, mert aki ezt nem teszi, az gyökerét veszti, hazátlan emberré válik. Az 1848-as kudarc nem jelent vereséget, hiszen a történelem távlatában és egészében a forradalom az 1867-es kiegyezés és az azt követő gazdasági fejlődés előkészítője volt, a megbékéléshez vezetett. Befejezésül megható példaként említette az édesapját, Habsburg Ottót: 2002-ben elkísérte Gyulára, ahol megtisztelő elismerésként éppen március 15-én kapta meg a Gyula Város Díszpolgára címet – szép bizonyítékként a megbékélés szellemére.

A megemlékezést Leh Tibor, a Misszió tiszteletbeli elnöke folytatta. Nem a

Magyarország franciaországi nagykövete, Öexc. Habsburg György a Párizsi Magyar Katolikus Misszió kápolnájában 2021. március 14-én

hagyományos '48-as eseményeket idézte fel, hanem, mint mondta, egy kevésbé ismert témát választott ünnepi beszédéhez:

GYERMEKEK ÉS FIATALOK KERESZTÚTJA a Münchener Magyar Katolikus Egyházközségben

Nagyböjt negyedik vasárnapjának szentmiséje előtt keresztútra gyűltek össze a müncheni Magyar Katolikus Egyházközség hívei a közösségi ház nagytermében. A keresztút egyes állomásain vetített képek és elmélkedések segítettek a jelenlévőket Jézus szenvedésének átélésében. A keresztutat Szarvas Erzsébet, az egyházközség lelkipásztori munkatársa vezette, a stációkhoz kapcsolódó szövegeket pedig az egyházközség gyermekei és fiataljai olvasták fel, akik saját szemszögükből és élethelyzetükből szemlélhették Jézus keresztthorodását.

Az elmélkedések mellett helyet kaptak a fiatalok életkorának megfelelő kérdések is – *Hányszor felesek szülemnek? Tudom-e morgás nélkül végezni feladataimat? Tudom-e a fáradságot némi viselni? Örömmel mondom-e igent a váratlan kérésekre a fáradságom ellenére? Hogyan viselem fájdalmaimat?* –, amelyek segítettek a nagyböjti lelkiismeret-vizsgálatot és bűnbánatot. A keresztút során a gyermekek és fiatalok így ismerhették meg Jézust, akinek szeretetből vállalt szenvedéséből erőt meríthetnek mindennapi küzdelmeikhez. Az egyes állomásokhoz kapcsolódóan kéréseiket is megfogalmazták, és ahhoz kértek erőt Jézustól, hogy vele tudják járni életük útját, tudják mindig a jót választani és hűségesek maradjanak az imádságban.

A keresztutat szentmise követte, amelyet Merka János, az egyházközség plébánosa mutatott be. Szentbeszédének alap gondolata az volt, hogy lelke mélyén az ember az igazra, a szépre és a jóra vágyik. Ha ezeket a vágyakat azonban korunk torz szellemi áramlatai töltik be, szomorúság és káosz fog úrrá lenni az emberen. Erre a vágyódásra ugyanis egyedül Isten tud válaszolni, aki a világmindenség forrása és végső célja. Ő önmagát adta a világnak azért, hogy Fiát küldte a világra. Jézus pedig elküldte a Szentlelket, hogy belülről irányítsa az embert a hitre, a reményre és a szeretetre. János atya kiemelte, hogy mindebből az a fontos feladat következik számunkra, hogy felmutassuk az emberi élet hatalmas dinamizmusát, amely Istentől Istenhez vezet. Amikor a bűnt választjuk, akkor megtagadjuk ezt az áradást és elzárkózunk ettől a hatalmas dinamizmustól. A bűnből azonban kivezet bennünket a másnak is jót akaró szeretet.

Az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc évfordulójának alkalmából a szentmisében a magyar nemzetért imádkoztak az egyházközség hívei. A szentmisét pedig megemlékezés követte, amelyen közreműködtek az egyházközség fiataljai. Felidéztek a 173 évvel ezelőtti történelmi eseményeket és a márciusi ifjak hősiességét, akik méltán írták be magukat a magyar történelem nagykönyvébe, és olyan értékeket hagytak ránk, amelyekre még ma is építhetünk. A megemlékezésen elhangzottak a forradalmi költészet kiemelkedő alkotásai – Petőfi Sándor *Nemzeti dal* és *Feltámadott a tenger* című költeményei. A megemlékezés szervezője, Szarvas Erzsébet lelkipásztori munkatárs zárógondolataiban kiemelte, hogy az 1848/1849-es forradalom és szabadságharc ennyi idő után is fontos üzenetet hordoz számunkra és komoly felelősséget ró ránk, mégpedig azt, hogy legyünk

A márciusi ifjak követendő értékeket hagytak ránk

becsületes magyar emberek, akik helyt tudnak állni minden viszontagság közepe és helyes válaszokat tudnak adni a jelen kor kihívásaira. A megemlékezés gyertyagyújtással és közös imával zárult.

A keresztutat, a szentmisét és az ünnepi megemlékezést meg lehet tekinteni a müncheni Magyar Katolikus Egyházközség Facebook-oldalán (www.facebook.com/munchenimisszio).

**Szöveg: Taczman Andrea
Fotó: Erli Ferenc**

Kossuth Lajos emigrációs tevékenységét. A jeles hazafi hontalanságában is hű maradt elveihez, tárgyalásokat kezdett az akkori nagyhatalmakkal Magyarország függetlenségének kivívásáért, de csakhamar be kellett látnia, hogy a politikai helyzet nem kedvezett terveinek. A megbékélés gondolatát továbbfolytatva, Leh Tibor Kossuth fiát, Kossuth Ferencet említette, aki 1906-tól 1910-ig a Wekerle-kormány kereskedelmi minisztere volt. Ennek a szellemnek köszönhető, hogy ma a párizsi magyar

közösség Öexc. Habsburg György nagykövet jelenlétében emlékezhet meg az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulójáról.

Az alkalomhoz illő, *Föltámadott a tenger* című költeményt, amelyet Petőfi röviddel a forradalom kitörése után írt 1848 márciusában, Dénes Katalin adta elő. Az ünnepelés befejezéséért a híres '48-as dalokból énekeltünk nagy lelkesedéssel mindannyian együtt egy csokorra valót. A Misszió két hűséges tagja, a nemzetközi híró oboaművész, Hadady László (*Életünk, Portré, 2020. április 28.*) és az amatőr zongoraművész Vizi Károly mesterien biztosította a zenekíséretet.

A Párizsi Magyar Katolikus Misszió emlékeztető szentmiséjének és ünnepélyének záróakkordjaként felcsendültek a nemzeti himnusz hangjai. A nagy számban jelen lévő magyar hívők ez évi nemzeti ünnepünk alkalmából is tanúságot tettek a Misszió iránti elkötelezettségükről, szoros összetartozásukról és 1848–1849 szellemének megőrzéséről.

Gonthier-Romhányi Anna

„NYELVÜNK BEN AZ ERŐNK... KI LEHET ÚRRÁ FELETTÜNK?” (ZSOLT 12,5)

Gaál Csaba *Rendhagyó nyelvi gondolatok kitérőkkel (egy orvos nyelvi kalandozásai)* című könyvéről

Beteg ez a világ – olvasom egy müncheni publicista írásában –, mert a dekadens nyugati világban az úgynevezett politikai korrektség jegyében, orwelli nyelvrengörként fellépve gyökeresen ki akarják pusztítani a történelmi hagyományokon alapuló nyelvi szokásokból azokat a szavakat, amelyeket ők károsnak, sértőnek, kirekesztőnek tartanak. Ez a dicstelen nyelvpusztítás folyamata már jó pár éve zajlik német nyelvterületen is – folytatja a szerző. Hozzátehetjük, az angol nyelvterületen sem különb a helyzet. Adódik a kérdés: hogy állunk mi, magyarok a Kárpát-hazában ezzel a jelenséggel?

Húsz évvel ezelőtt Lukács László magyar-angol szakos piarista tanár *Édesanyanyelvünk* című írásában (*Vigilia, 2001. év, 66. évfolyam, 7. szám, 481. old.*) megállapítja, hogy nyelvünk alakulása nem csupán a grammatikát érinti, hanem egész létünket. Talán fennállása óta nem érte ilyen súlyos támadás a nyelvet. Elárasztanak bennünket a – többnyire alig értett – idegen szavak – mondja, majd felteszi a kérdést: végleg ellaposodik-e a nyelv, tovább redukálódik-e alapvető közlésekre vagy elvész a hazug reklámok szőfétiájában? Sőt tudunk-e váltani – érteni egymással mindarról – ami igazán lényeges, meg tudjuk-e őrizni a vallomást, az imádság meghitt szavait, meg tudjuk-e hallani a bennünket szólító isteni szót? Végül megállapítja: csak nyelvünkben tudunk élni emberül, csak ezzel tudunk áthatolni az emberlét korlátain. Édes-anya-nyelvünk: szülőnk és szülőttünk.

Értekes, részletes, rendkívül jó stílusban megírt válasz érkezik két évtized elteltével egy németországi kisvárosból egy emeritus sebészfőorvostól, amikor saját kiadásában 2020-ban megjelenteti a *Rendhagyó nyelvi gondolatok kitérőkkel (egy orvos nyelvi kalandozásai)* című, nyelvünk elsilányításának megállítását célzó kötetét.

A könyvet röviden összefoglalva és jellemezve, a szerző Gaál Csaba célkitűzése egyértelmű: neveljük környezetünket igényes beszédre, társalgásra. Az előszóban ekként „mentegetőzik”: „Szeretem a szépet, a jót, a rendet, a szabályozottságot, a logikus cselekedeteket, a következetességet. Nem vagyok nyelvész, de a leírt tulajdonságokat keresem és mind meg is találom anyanyelvemben, ezért bánt, bosszant nyelvünk hanyatlása. Mint átlagos értelmiségi, egyre aggodóbban hallom, olvasom, érzékelem a magyar nyelvhasználat színvonalának romlását. A helyes nyelvhasználat mindnyájunk érdeke: »...a nyelvhelyesség ügye nem nyelvészeti szakkérdés, hanem közügy, mindnyájunk ügye« – írta Kodály Zoltán 1974-ben.”

A szerző megállapításaival, miszerint a magyar nyelv bizonyos korcsosulásának vagyunk tanúi – a tómondatok halmozása, a szűk szókinccs, az ebből eredő szóismétlések, az ellaposodott mondatok, a közhelyekkel teli szövegek alapvető hiányosságokra utalnak –, elég nehéz vitatkoznunk, mert valóban, a leegyszerűsödött nyelvtan, az apadó szókinccs sajnos előjele lehet a nyelvi

dekadenciának. A napilapokban az alacsony színvonalú fordítások, az egyetemi jegyzetek, sőt tankönyvek rossz magyarsággal megírt oldalai is minden bizonnyal hozzájárulhatnak a nyelvi kultúra hanyatlásához.

A könyv a nyelvtörténeti előzményekről, a magyar nyelv helyéről, az anyanyelvről, nyelvünk jelenéről, ezen belül is a nyelvromlás okairól, a gyakoribb hibákról, az értelmetlen szóhasználatokról, a nyelvhelyességről, a stílusról, ezen belül a stílusbizonyokról, a nyelvi divatokról, a médianyelvezetéről, az idegen szavak kiejtéséről és indokolatlan használatáról ad átfogó tájékoztatást.

Dr. Gaál azonban nemcsak kritizálja a nyelvromlás e tipikus jegyeit, hanem egyben korrigálja is a helytelenségeket, számtalan példával illusztrálva azokat.

Külön kitér a fordítások okozta nehézségekre, példákat sorjázva a tükörfordítás veszélyeiről, elismerve azonban azt, hogy nyelvünk és kultúránk a német nyelvű kulturális térhez igazodott, nem egyszer szégyenletesen szolgáljuk. Ma azonban nincs olyan politikai vagy gazdasági nyomás – érvel a szerző –, amely ránk nehezedne, ez inkább önfeladásunk, kényelmünk, hiányos anyanyelvi ismereteink következménye. Napjainkban az angol hatás a műsor-szórásból talán még nagyobb: „A magyar »hangú« műsorok ezreiből naponta gyalázatosan rosszul fordított hírek, tudósítások szövegeiből zúdul ránk az anglicizmusok árja, és nemcsak a szavak, nyelvtani szerkezetek tükörfordításai, hanem az angol hanghordozás is.”

A szükségtelen tükörfordítás okait vizsgálva a szerző a nyugati világhoz való felzárkózás óhaját, az anyanyelvi műveltség hiányát, a szókinccs silányságát, de legfőbb okként a nemzeti önazonosságához való tartozás hiátusát említi.

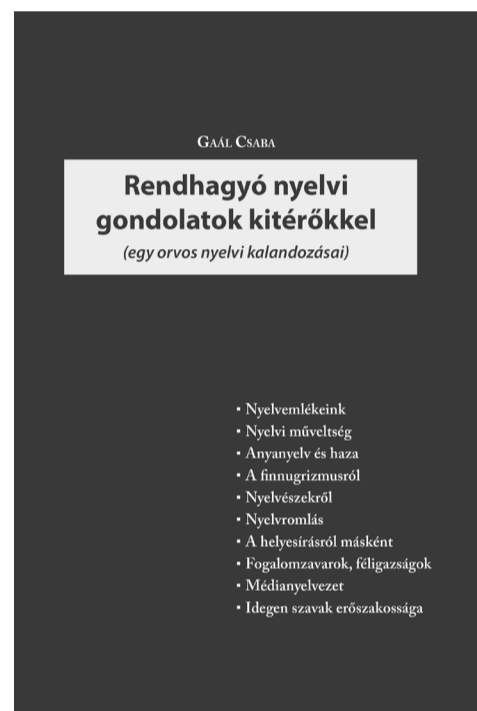
A könyv beszél a mesterséges intelligencia kérdésével is, kiemelve: az intelligens ember ismérve, hogy meg tudja változtatni véleményét, hiszen maga él és nem más élteti, a dolgoknak pedig nincs véleménye, csak programja.

Fontosnak tartja a művészeti nevelést és egyben az érzelmi intelligencia fejlesztését is.

A *Korunk műveltsége, erkölcs* című fejezetben a szerző utal Saint-Exupéry fél évszázaddal ezelőtt tett kijelentésére: „Európa nem áll ki értékei mellett: erkölcsünk, kultúránk, népességünk csökken, megtagadtuk keresztény gyökereinket. Terjed az iszlám, szaporodnak a

mecsetek, mi pedig nem ragaszkodunk a kölcsönösség elvéhez. Az iszlám térhódításának oka a kereszténység gyengesége!”

A monográfia külön és részletesen foglalkozik az oktatás helyzetével. Üdvözlő a 2020 februárjában megjelent új NAT-ot, amelyből örömmel olvasható ki az irodalmi oktatás immáron szélesebb spektruma, az anyanyelvi kultúra és ismeretek oktatása, a memoriterek megkövetelése. Kifogásolja azonban, hogy a forgalomban lévő iskolai tankönyvek tele vannak idegen szavakkal. Nem veszik észre, hogy a 17-18 éves diákok ezektől a kifejezésektől még jobban eltávolodnak az irodalomtól és a kultúrától. Az oktatás hiányosságát véli felfedezni

abban, hogy napjainkban lelohadt az anyanyelvünk iránti szeretet, a tanuló, de még a tanárok is utálják a nyelvtant. „A szép stílus adomány, amit nem lehet megszerezni, az emberrel együtt születik. Amit mindenki megszerezhet, az a választékos stílus” – citálja Hamvas Béla, majd a könnyen érthető, jó stílus el-sajátítása érdekében Anatole France író idézi: „Olvasni kell, hogy írni tudjunk.” Véleménye az, hogy rendszeres olvasás nélkül nem lehet bővíteni a szókinccset, szókinccs nélkül pedig nem lehet megfelelően olvasni. Az úgynevezett sms-nyelv elbutítja a fiatalokat, de az ilyen társalgás lelki elsivárosodáshoz is vezet.

A könyv kitér a politikai korrektség nyelvezetére is. A *politica ratió*t Machiavellire vezeti vissza, aki szerint a

képmutatás olykor elkerülhetlenül szükséges. Ez az állítás nem más, mint szép szavak mögé bújtatott hazugság. Megvilágosodott bennem, hogy ezt vette át korunk a „political correctness” kifejezéssel. A világtöke célja, hogy meghódítsa a földtekét, ezt pedig a szabad gondolkodás kordába szorításával vagy éppen megakadályozásával teheti a leginkább. Kialakította hát a „politikailag korrekt” nyelvezetet, ennek szókinccséből módszeresen kiiktatták a nemkívánatos értelmi és érzelmi holdudvarú szavakat. Aki ellenvéleményt fogalmaz meg, vagy csak felvet, azt megbélyegzik vagy kirekesztik. Ők ugyan a „másság” védelmezői, mégis csupán eddig tart a liberális túréhatár! Így manipulálható az emberek tudata, fejükbe tölcsezve az önként megváltoztatott értelmű jelszavakat, kulcsfogalmakat és egyéb agymosási technikákat alkalmazva. Összegezve: senki sem meri kimondani, hogy a király meztelen! Ehhez kapcsolódik a *mainstream* (fősodratú) fogalma, vagyis a többséggel való együtt üvöltés, a nemlétezőről, hogy van, a hamisról azt, hogy valódi, hogy nem olyan.

Érdekes megállapítást tesz a szerző, amikor Czákó Gábor *Nyelvédesanyánk* kötetére utalva azt vallja: „A külföldre szakadt magyarság között akadót tudatos nyelvművelők némely szempontból előnyösebb helyzetben vannak, mint a hazaiak. Ennek oka, hogy nem kell roskadozniuk a honi nyelvi környezet nyomástó sulya alatt, s így jóval könnyebben hagyatkozhatnak saját ítéletükre. Amikor tehát élek a helyzetem adta lehetőséggel, akkor talán értékes szolgálatot tehetnek nyelvünk káros hatásoktól való mentesítéséért. Leírhatom, kimondhatom azt, amit a hazai nyelvészek jobbik fele nem tehetne meg a lesajnálás és elszigetelődés következménye nélkül.”

Végezetül egy személyes megjegyzés: e sorok írójának megadatott 1979. nyarán, hogy néhány napig az amerikai Charlestonban Wass Albert titkára lehetett. Az Írófejedelem e szolgálatot köszönő levelét többek között az alábbiakkal zárta: „...Lassan harminc éve élek Amerikában... Az én feleségem sem magyar; tehát otthon nem mindig beszélhetek magyarul. Mégis magyarságunk megtartása érdekében rendkívül fontosnak tartom azt, hogy ne felejtjük el szülőházánk nyelvét, írjuk helyesen drága jó magyar szavainkat és ügyeljünk a helyesírásunkra is...”

Dr. Gaál nemcsak hogy megfogadta az író tanácsát, hanem nyelvőri jószolgálati nagykövetként sokat is tett és tesz a hazától távol nyelvünk védelmében.

Bárcsak sokan követnék.

Udvarhelyi Olivér

ÉVFORDULÓK

1471. május 21-én született **Ifjabb Albrecht Ajtói Dürer** magyar származású bajor festő, grafikus, könyvkiadó és művészetelméleti író

„Gondolom, gyújtok én itt egy kicsinyke lángot, s ha ti mindannyian élesztgetitek és tápláljátok, meglehet, akkora tűz keletkezik belőle, hogy az egész világot bejárja fénye.”

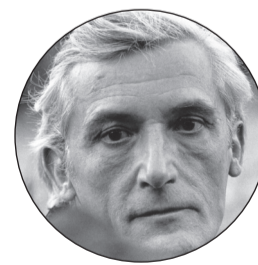
(Albrecht Dürer)

1966. május 26-án halt meg **Tamási Áron** író

„Tiszta és nagy dolgokhoz csak tiszta és egyenes úton lehet eljutni.”
„Minden ember legnemesebb öröme, ha valami olyant cselekedhetik, amelynek tisztaságában nem kételkedik. Sem a cselekedet idején, sem a cselekedet után.”

(Tamási Áron)

1981. május 27-én halt meg **Pilszky János** költő

„Az ábrándos szeretet nyomot kíván hagyni a földön, s viszonszeretetre vár, méghozzá azonnali viszonzásra. Az igazi szeretet azonban hősie. Kész akár a vereségre is, hisz 'helye és ideje Istenben van.’”

(Pilszky János)

A külföldi magyarok lelkes segítője: P. FEKETE BERTALAN GÉZA

Amikor a szombathelyi rendházba kerültem, csodálattal néztem meg a színházterem fölött elhelyezett könyvtárat, folyóiratgyűjteményt. Fáy Zoltán, a Magyar Ferences Könyvtár vezetője említette, hogy itt található Fekete Géza hagyatéka, aki Németországban volt lelkipásztor és az ottani menekült magyarok segítője. Óriási hagyatékát valahogy kutathatóvá vagy jobban hozzáférhetővé kellene tenni, mondta. Magam is meglepődtem a kb. 30 fm iratanyag, és belelapozva láttam, hogy valamennyi a külföldi magyarok érdekében folytatott levelezés, a külföldi magyar szervezetek, újságok, közösségek levelezése, és nagyon sok a Magyarok Világszövetségének fejlődésével ellátott. Fel is vettem a kapcsolatot Patrubby Miklóssal, a Magyarok Világszövetsége vezetőjével, hogy tudjon az itt lévő hagyatékáról. Mint kiderült, személyesen ismerte Fekete Gézát, sőt még halála előtt tárgyalt is vele a Szövetség iratanyagáról. Milyen kicsi a világ!

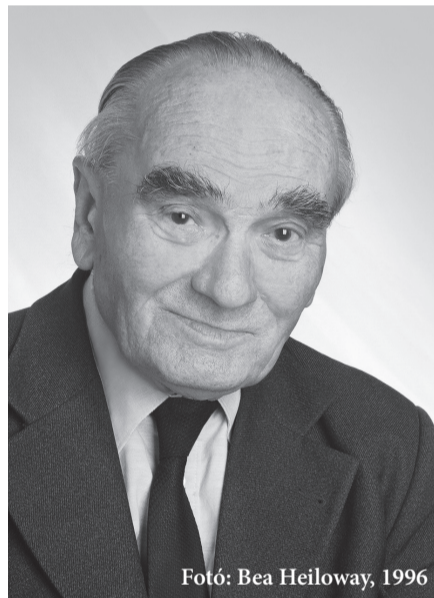
Fekete Bertalan 1913. február 28-án született Kisvárdán (Szabolcs vármegyében), a család kilencedik gyermekeként. Anyai nagyapja református püspök volt. 1930. augusztus 25-én öltözött be Búcsúszentlászlón a Mariána rendtartomány tagjaként és kapta a Géza nevet. 1931. augusztus 26-án tett egyszerűfogadalmat. 1931-ben Pápa VII. osztályos gimnazista, majd filozófiai hallgató a rendi főiskolán, ezt követően 1934-től Szombathelyen teológiai hallgató. A személyi anyagában lévő iratok szerint mindenben *dicséretes* vagy *jó* minőségű volt. Egyik esztendő beírásánál szerepel, hogy misszióba készül! 1935. június 23-án tett örökfogadalmat, 1936. június 21-én szentelte pappá Grösz József megyéspüspök.

1937-ben Veszprémben hitszónok és sajtóapostol, 1938-ban Zalaegerszegen rendes és nagybőjti hitszónok. Mindszenty József plébános felügyelt újságírói tevékenységére (kultúr-, művészeti-filozófiai és pedagógiai tanulmányokat is folytatott), ezért elkérte a rendtől a *Zala Megyei Újsághoz*, sajtótitkár is volt, illetve szerkesztő. Oraadó volt a zalaegerszegi és csáktornyai tanítóképzőben. 1941-ben Csáktornyán hitoktató. A kormánytól kapott megbízást Muraköz ifjúságának nevelésére, egyben táborigazgató is és a jutasi katonaiskola tanára. 1943. január 19-én a Don-parti harcokban súlyos haslővést kapott, Budgyonijban, Bijelgorodban, Kijevben, Debrecenben és Szombathelyen is ápolták. Később a táborigazgató és táborigazgató lelkész-képzés parancsnokává léptette elő.

Az újság így adott hírt róla: „Fekete Géza ferences szerzetes, aki hosszabb ideig tartózkodott a zalaegerszegi rendházban is, mint csáktornyai hitoktató és táborigazgató pár hónappal ezelőtt harctéri szolgálatra ment. Mint értesültünk, Fekete Géza önfeláldozó hősiességgel

vette ki részét a legutóbbi kemény harcokban honvédeink oldalán és meg is sebesült. Most az egyik budapesti kórházban ápolják” (*Zalai Magyar Élet*, 1943. február 15. 4. o.).

1943-ban Nagykanizsán hitoktató és hitszónok volt, 1944. szeptemberétől a zalaegerszegi hadikórház vezetője. Később a menekült hadikórház Sopronba telepítették, itt gondjaira volt bízva Mindszenty József püspök is. 1945. március 29-én elhagyta Magyarországot, a németek kétszer is letartóztatták, az SS tartotta fogva. Salzburg térségében a nyílt vasúti pályán álló kórházvonatban május 22-én az amerikaiak fogságába került és a betegekkel együtt a München melletti, Bad Aibling-i fogolytáborba vitték. Hathetes fogság után a francia Vöröskereszt szabadította ki. A menekültek szerencsétlen helyzetén kívánt javítani, amikor 1949-ben létrehozta a Magyar Kórházat egy vasúti szerelvényben Rosenheimben. A menekült gyermekek részére általános iskolákat, illetve az egyik táborban középiskolát is alapított (Niederandorf, Alpenhof, Reischach kolostorai-ban). A Vöröskereszt támogatásával igyekezett a szétszakadt családokat egyesíteni.

Fotó: Bea Heiloway, 1996

Dömötör Edével megalapította a *Szent István Népe* című újságot.

Három éven keresztül gyógyszeradományokat küldött Mindszenty Józsefnek az orosz katonák által megerősített, ázsiai vérbajjal megfertőzött leányok és édesanyák gyógyítására.

Amikor a menekültek segélyezését átvette az amerikai National Catholic Wellfare Conference, őt kérték fel, hogy hozzon létre egy államilag elismert irodát és segélyszervezetet. Ekkor megalapította a Magyar Segítő Szolgálatot és a Magyar Caritas Szolgálat Hatóságilag Bejegyzett Egyesületet, amelyet 24 évig vezetett.

1952-ben megszerezte Teising (Alsó-Bajorország) kastélyát és ott létrehozta a Magyar Intézetet: egy dokumentációs központot, könyvtárat és archívumot. Ugyanebben az időszakban kiadta a *Hidverő* című lapot. 1956-ban, a forradalom ide-

jén megszervezte a Magyarországra küldendő gyógyszerek, illetve élelmiszerek segélycsomagjait, segélyszállítmányait. A forradalom véres leverése után megszervezte a menekültek ellátását, külön gondja volt az ifjúságra. Baden-Württemberg tartományban több száz magyar egyetemistát gondozott. 1966-ban megalapította a *Szabad Magyar Világ* című nemzetpolitikai és egyházvédelmi havilapot. Társalapítója volt a római Institutum pro Hominis Iuribus szervezetnek, egyben németországi főmunkatársa is. Lelkipásztori szolgálatot látott el a dillingeni ferences nővérek által vezetett fogyatékkal élők intézetében is Erlkamban, amikor pedig egészségi állapota gyengülni kezdett, a nővérek ápolására szorult.

Láhnér Béla volt diákja így emlékezik rá: „Fekete Péter... minden tantárgyat fejből tanított. Zseniális ezse volt. Kevés kérdés volt, amire nem tudott választ adni. Münchenből jött le vonaton Niederaudorfba kétszer-háromszor hetente, reggel. Megérkezése órát lehetett állítani. Gyors tempóban járt, ha ment valahova, bár egyik lábát húzta. Asztalnál ülve láttuk a kezét. Körmei majdnem nőiesen hosszúak voltak. Fiatalabb diákok többször vicces megjegyzéseket tettek körmeiről. A jó páter csak enyhén mosolygott. Egyik este a háborúról volt szó, a német veszteségekről Sztálingrád után. A páter megszólalt: »En is ott voltam.« Az összeomlás után ő is gyalogolt a megmaradt magyar hadsereggel hazafelé mínusz 30 fok hidegben. Borzalmasan fáradt volt mindenki, de ő biztatott, nehogy leüljenek egyedül, mert megfagynak. Útközben egyszerre olyan fáradt lett, hogy belevetette magát az árokba, mindent feladva. Borzalmas bűz ébresztette fel. Egy álló teherautó kipufogó csővéből jött. Amikor felállt és újra járni kezdett, meg volt győződve, hogy Isten azért ébresztette fel, mert még célja van vele az életben. Ezzel a buzdítással gyalogolt ki Oroszországból. Két keze és egyik lába elfagyott, hosszú körmei azért voltak, mert érzés a kezén csak a körömágyakban volt. Neki egy cezurát felvenni és írni komoly problémát okozott. En református vallású vagyok, de Fekete Péter karaktere, emberszeretete és tanítása egész életemet befolyásolta.”

Erlkamban hunyt el 2006. április 13-án. Templomunkban temették. Temetéséről a háztörténet így emlékezik meg: „Április 22. A templomunk kriptájába helyeztük örök nyugalomra P. Fekete Bertalan Gézát, aki a II. világháború után mint katona Németországban maradt és ott végzett lelkipásztori munkát.” A szombathelyi rendházkönyvtárban (Magyar Ferences Könyvtár és Levéltár) megtalálható a hagyatéka, többek között a Magyarok Világszövetségének levelezése: kb. 30 fm-nyi anyag.

Varga Kamill testvér

Fatimai himnusz

Szép Iria tündöklött, május volt éppen
S Te eljöttél Mária mennyei fényben.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Egy felhőtlen délben ott, Fatima mellett
A nyáj legelt, őrizte három kisgyermek.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

S im váratlan, villámlás fénylik az égen,
A bárányok rémülten, futnának széjjel.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Ők hárman is félnek, s a szétszéledt nyáját
Jaj, gyűjtenék egybe, de nézd, csodát látnak.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Az égből egy szépséges Úrnő lép elő,
S lám, nem félnek többé, bár nem tudják, ki Ő.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Ó, honnan jössz – kérdezik – felséges Úrnő?
Az Ég az én otthonom – kedvesen szól Ő.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Ki vagy Te, ó, Asszonyom, mondd meg énnekem!
Majd később – szólta Mária – megmondom neved.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Az arca oly jóságos, mély mosoly rajta,
S már érzik, hogy Ő hármuk s mindnyájunk Anyja.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Az Olvasót nyújtja, s a három kis pásztor,
Lám érti, és mondja majd százszor meg százszor.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Ím híven ezt végezzük, halld, földünk népe!
Így kérjük: a balsorstól mentesülj végre!
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Most búcsút int: Ötször még eljövök ide,
A szenvedést vállalja mindőtök szíve!
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

S még ötször jön, áll meg a tölgybokor lombján,
A köntöse hófehér, Olvasó jobbán.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

S bár szép arca tündöklök, bánat ül rajta,
A bűnösök bűnei - ez legfőbb gondja.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

A föld népe bűnökben: engesztelj értünk!
Hogy sok bűnös megtérjen: szüntelen kérjük!
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

A szívekben tisztaság éljen a földön,
A kísértés romlásba senkit se döntsön.
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

A léleknek éljétek, ne csak a testnek,
Hisz Jézusé mindaz, mit másoknak tesztel!
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

Szent Olvasó áldozat: fő gondod legyen!
Ha járod e jó utat, oltalmaz szíved!
Ave, ave, ave Mária! Ave, ave, ave Mária!

PÜNKÖSD CSÍKSOMLYÓN

Lapzártánk idején még bizonytalan, hogy a fogadalmi pünkösdszombati nagybúcsút Csíksomlyón a kegytemplomban tartják-e, mint tavaly, vagy a Hármashalom-oltárnál, mint a járványhelyzet előtti esztendőben. Egy biztos csupán: hogy május 22-én az ünnepi szentmisét a Duna TV és a kegyhely „Csíksomlyó élő” nevű YouTube-csatornája élőben fogja közvetíteni. Ha másképp nem tehetjük, hát kövessük a lélekemelő eseményt a

képernyők előtt és mondjuk együtt így is: „Csíksomlyói Segítő Szűz Mária, könyörögj érettünk!”

BÚCSÚ BUZÁDY TIBORTÓL

A müncheni Széchenyi Kör alapítója, dr. Buzády Tibor életének 87. évében, 2021. március 13-án, Budapesten földi vándorútjának végére ért.

Orvos volt, aki nemcsak az emberek gyógyítását tartotta hivatásának, hanem a magyar kultúra ápolását is.

1934-ben született Szombathelyen. Orvosi tanulmányait Pécsen kezdte, de mivel 1956-ban aktívan részt vett a Forradalmi Diáktanácsban, ezért menekülnie kellett, így diplomát már Nagy-Britanniában szerzett egy helyi orvoscsalád segítségével. Dániában, majd Svédországban dolgozott orvosként és e mellett szervezte a magyar kulturális életet és a karitatív munkát. 1968-ban feleségül vette a magyarországi Szinyvai Éva fogorvosnőt, akitől később négy gyermeke született. Életüket Svédországban kezdték, ahol Tibor, alighanem kikapcsolódásként, kutatyenyésztésbe is kezdett és 1971-ben megalapította a svédországi Magyarfajtát Tenyésztők Egyesületét.

Mielőtt végleg letelepedett volna Münchenben, a kommunista Kínából Tajvanba menekült magyar jezsuiták hívására Taipeibe költözött, ahol a rend által fenntartott katolikus misszió orvosaként dolgozott.

Külföldi életének leghosszabb időszakát Münchenben töltötte; 1973-tól élt Németországban. Orvosi praxist nyitott, később pedig megvásárolta a régóta működő, magyar tulajdonban lévő Herp Nyomda- és Kiadóvállalatot és így számos magyar könyv megjelenését tette lehetővé. Ugyanitt 1978-ban megalapította és 2001-ig elnökként vezette az egyik legnagyobb nyugat-európai magyar kulturális egyesületet, a müncheni Széchenyi Kör, amely a Bajorországban élő magyarok kulturális központja lett és amely művészeti, szórakoztató, tudományos és politikai előadásokat tart. A Kör tagjai Buzády Tibort Magyarországra költözése után is örökös tiszteletbeli elnökként tisztelték.

Mindig készen állt a szűkölködők támogatására. Segítette az egyházi missziókat és a Németországba érkező magyar menekülteket, továbbá a rendszerváltozás idején 816 tíztonnás teherautónyi segélyszállítmányt juttatott Magyarországra és a Kárpát-medence rászorultjai számára, egyházi, állami és társadalmi szervezeteknek.

A rendszerváltozás után, nyugdíjasként, feleségével és mind a négy felnőtt fiával visszaköltözött szülőhazájába és folytatta irodalmi munkásságát. Legutolsó könyve két évvel ezelőtt jelent meg *A magyar szentek csarnoka* címmel. A gazdagon illusztrált kötetben 520 szent, boldog, felterjesztett vagy boldog emlékeztető, Nagy-Magyarországhoz valamilyen módon kapcsolódó személy szerepel.

Munkásságáért számos jeles elismerésben részesült: Ritterorden Deutscheren nagykeresztese cím; Pro Patria et Libertate-érem a Magyar Szabadságharcosok Világszövetségétől (1991); a magyar és a német nép barátságának elmélyítése érdekében kifejtett több évtizedes áldozatos munkájáért Budapesten az államelnök a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetés adományozta számára (1992); Pro Ecclesia Hungariae-érmet kapott a Magyar Püspöki Kartól (1992); Szent II. János Pál pápa a Nagy Szent Gergely Lovagrend tagjainak sorába emelte (1994); a Széchenyi Társaság Díja (1996); Szent Márton-emlékérem a Szombathelyi Püspökségtől (1998); Pro Cultura Hungarica-érmet vett át a Nemzeti Kulturális Örökség Miniszterétől (1999); Vitézi Nagykeresztet az 56-os Vitézi Rendtől (2001); 56-os Emléklapot a Köztársasági Elnöktől (2003); végül, de nem utolsósorban Nagykeresztet máltai lovag (2011).

Mindaz példásan bizonyítja, hogy Buzády Tibor mennyire szíven viselte édesanyja kérését, amit 1956 késő őszen, Nyugatra menekülése előtt búcsúzóul a lelkére kötött: „Fiam, a hazádra szégyent ne hozz!”

„*Drága Tiborunk, hálás szívvel köszönjük munkásságod, hitvallásod az összetartozásról, példamutatásod a haza- és nyelv szeretetről! Hozzáértőidnek adjon a Mindenható megelőbbi megnyugvást és tisztelőidnek hűséget szellemi hagyatékhodhoz, nagyszerű életművedhez. Számadra pedig adjon örök nyugalmat és pihenj békében szeretett hazád anyaföldjében!*” – írta közleményében dr. Hury Antónia, a müncheni Széchenyi Kör titkára és Kucsera János, a Kör elnöke.

Szavaikhoz csatlakozunk mi is.

Vincze András

KIADÓHIVATALUNK ÉS SZERKESZTŐSÉGÜNK HÍREIBŐL

Bemutakoztunk a Magyar Katolikus Rádióban

Szikora József főszerkesztő mikrofonja előtt, 2021. március 27-én, szombaton délelőtt bemutatkoztunk a Magyar Katolikus Rádió *Kép a tükörben? – Pillanatképek a média világából* című adásában. A mintegy húszperces beszélgetésben az elmúlt esztendőről számoltunk be és áttekintettük az újság jelenlegi helyzetét. Nagyon hálásak vagyunk, hogy a tavaly novemberi, az *Akvarell* műsorbeli, Kövesdy Zsuzsanna jóvoltából megvalósuló megszólalásunk után ismét beszélhetünk szolgálatunkról a Magyar Katolikus Rádió hallgatóinak.

Az idei esztendőben is Magyarország Kormánya biztosítja fennmaradásunkat

Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár a napokban arról értesítette kiadóhivatalunkat, hogy a benyújtott támogatási kérelmünket a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága nemzetpolitikai szempontból támogatásra javasolta, amely alapján a Bethlen Gábor Alap felett rendelkező Bizottság a kérelmünket pozitívan bírálta el. Vagyis, az idei esztendőben is Magyarország Kormánya nyújt támogatást kiadóhivatalunk működtetéséhez és az *Életünk* újság megjelentetéséhez. Kiadásaink jelentős részét idén is a támogatási ügylet lebonyolításával kapcsolatos támogatáskezelési feladatokat ellátó Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. által biztosított forrásból fedezzük. Ezúton is köszönjük Magyarország Kormányának, hogy fontosnak tekinti küldetésünket!

Megjelent az első könyvkiadványunk

A torontói Kaleidoszkóp Hagyományörző Klub | Kaleidoscope Heritage Club megbízásából napvilágot látott a 2020 januárjában alapított Misszió Média Kiadó első könyvkiadványa. Az *Együtt a nyelv hazájában – A kanadai Kaleidoszkóp folyóirat versválogatása* | *Belonging Through Language – A collection of poems published in Canadian Kaleidoscope Magazine* című kétnyelvű versantológia klasszikus és kortárs magyar költeményeket tartalmaz. A válogatás Dancs Rózsa munkáját dicséri. A magyar verseket István Dabi, György Telch, Ottó Tomschey, Frank Veszely és Valerie Woods fordította angolra. A kötetet Gaál András festőművész alkotásaival illusztráltuk. Nagyon örülünk, hogy diaszpóraszolgálatunk abban is megmutatkozik, hogy az első általunk kiadott kötet diaszpórából érkező megbízás alapján, igen nagy mértékben diaszpórai tartalommal jött létre. A megrendelés lehetőségeiről tájékozódjon szerkesztőségünkben.

Napjaink

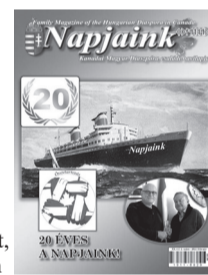
A Kanadai Magyar Diaszpóra családi havilapja

32 színes oldalon megjelenik minden hónap második felében.
Felelős szerkesztő: Mórincz Lajos

Évi előfizetés:

Kanadában \$50.00, külföldre \$100.00 (11 szám, a július-augusztusi összevont)

2189 Peters Road West Kelowna, BC V4T 2C3
Tel.: 001/250-768-0997
E-mail: moriel@telus.net, napjainkOK@gmail.com

Felhívás: Sirok gondozását vállalom Budapesten a Farkasréti és az Óbudai temetőben, valamint segédkezek más egyéb ügyintézésben is. Keressenek bizalommal! E-mail: foto@thaler.hu. Minden levélre válaszolok!

ÉLETÜNK

Az európai magyar katolikusok lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MISSZIÓ MÉDIA LAP- ÉS KÖNYVKIADÓ KFT.
H-1165 Budapest, Zsemlekes út 25/A. I. 5.
Telefon: +36 70 635 7064
E-mail: szerkesztoseg@eletunk.net
Honlap: www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujsg

Felelős kiadó és főszerkesztő:
Varga Gabriella

Felelős szerkesztő:
Vencser László

Szakmai tanácsadó:
Sajgó Szabolcs SJ, Szöcs Csaba,
Varga János, Vértesaljai László SJ

Munkatársak:
Dancs Rózsa, Hiba György SJ, Horváth Enikő,
Kovács Péter, Puss Sándor SJ, Schenk Angyalka,
Sebestyén Péter, Szabó Ferenc SJ, Vincze András

ELŐFIZETÉS:
közvetlenül a kiadónál vagy az európai magyar lelkeszségeken keresztül

Előfizetés a 2021. évre közvetlenül a kiadónál:
35 EUR/év, 7000 HUF/év

Digitális változat:
20 EUR/év vagy 6000 HUF/év.

Bankszámlaszámunk:
MISSZIÓ MÉDIA KFT.

Magyarországon:
OTP BANK 11716008-22527699

Külföldről:
OTP Bank
IBAN: HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUB

Nyomdai előkészítés:
Éber Tamás

Nyomtatás:
Micropress Kft.
H-3434 Mályi, Kistokajai út 5.

Ajándékozzon éves újságmegrendelést!

Ajándékozzon nyomtatott vagy online éves *Életünk*-előfizetést rokonainak, barátainak, ismerőseinek, egykori plébániájának, iskolájának, bármilyen intézménynek vagy civil szervezetnek, amely közel áll Önhöz.

Bankszámlaszámunk:
MISSZIÓ MÉDIA KFT.
OTP BANK 11716008-22527699

Külföldről utalás esetén:

IBAN: HU85 1171 6008 2252 7699 0000 0000
SWIFT (BIC) azonosító: OTPVHUB

Az OTP Bank székhelye:
H-1051 Budapest, Nádor utca 16.

E-mailcím, amelyre a megajándékozott személy vagy intézmény nevét és postacímet várjuk: szerkesztoseg@eletunk.net

Legyen a segítségünkre abban, hogy az 53. évfolyamában járó *Életünk* a diaszpóra egyetlen nyomtatott magyar katolikus lapjaként információforrásunk maradjon, erősítsen bennünket és képviselje keresztény értékeinket szerte a világban!

KÖZLEMÉNY

Magyar szentmisék az európai diaszpórában című összeállításunkat, a járványhelyzet javulását követően, 2021. júniustól, az Önök kérdőívünkre adott válaszainak megfelelően időszakosan (rendszeresen, esetenként pedig két- vagy háromhavonta) ismét megtalálják majd lapunk 7. oldalán. Addig is tájékozódjanak honlapunkon – www.eletunk.net – a *Miserend a diaszpórában* menüpontra kattintva. Köszönjük. Szerkesztőségünk

Köszönjük, hogy éves újságelőfizetést ajándékoztok!

- Dancs Telch Rózsa Torontóból Máté Dezsőnek Szolnokra és Dr. Kovács Zitának Sepsiszentgyörgyre;
- Dr. med. Christina Bechtner Memmingenből Laczkó-Benedek Évának Gyergyóremetére és
- Dr. Zimics Béláné Magyaránadaljáról Gyarmati Tibornénak Ivánra.

Jócselékedeteket a magunk és a megajándékozottak nevében is nagyon szépen köszönjük!

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN!

Apróhirdetés:

Keret, fénykép nélkül: 30 HUF vagy 0,10 EUR/betű
Keret: 3000 HUF vagy 10 EUR
Fénykép: 6000 HUF vagy 20 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Nagyhirdetés és PR-cikk:

Teljes oldal: 400 e HUF vagy 1100 EUR
Féloldal: 300 e HUF vagy 800 EUR
Negyedoldal: 200 e HUF vagy 500 EUR
Többszöri hirdetés esetén kedvezmény.

Címlapon:

Pünkösdi oltár részlete (Viviarini, 1478, Berlin, Bode Museum)

Kövessen minket a világhálón is:
www.eletunk.net
www.facebook.com/eletunkujsg

Lapunk megjelenése megvalósult a Magyar Kormány támogatásával. A Bethlen Gábor Alap hozzájárult a kiadónk működésével és ezzel a lapunk fenntartásával kapcsolatos költségekhez.

Nyolcvanhárom évnyi várakozás

NEMZETKÖZI EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUS BUDAPESTEN FERENC PÁPÁVAL

Bő négy hónap múlva kezdődik Budapesten az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus. Szeptember 5-én a Hősök terén nyitószentmisével veszi kezdetét az egyhetes programsorozat, amelynek ünnepélyes záróeseményén Ferenc pápa is részt vesz. A Szentatya jelenléte még különlegesebbé teszi majd a világtalálkozót, az elmúlt 21 évben ugyanis nem vett részt a katolikus egyház fő a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusokon. Legutóbb II. János Pál pápa volt jelen a 2000-ben Rómában tartott világeseményen.

Válasz

Egy emberöltőnyit várt Magyarország, hogy 1938 után ismét megrendezhesse a NEK-et. Az akkori kongresszust követően kitört a második világháború és majdnem másfél évtizeden át nem is tartottak hasonló rendezvényt. Miért van nagy jelentősége a NEK-nek?

Az eucharisztikus kongresszusoknak – ahogy ez az 1881 óta íródtól történetéből is kitűnik – számos küldetése van. Többek között ezek a rendezvények a katolikus közönséget ért mindenkoros kihívásokra – ateista tanok, elvilágiasodás stb. – igyekeztek az eucharisztikus Krisztusból merítve választ adni.

A szeretet köteleke

Lehetőséget kínáltak továbbá a találkozó az aktuális társadalmi és politikai kihívásokkal kapcsolatban keresztény feleletek megfogalmazására és megjelenítésére is. Nyolcvanhárom évvel ezelőtt a budapesti világtalálkozó jelmondata Szent Ágoston egyik gondolata volt: „*Eucharistia, vinculum caritatis!*” (Az Oltárszentség a szeretet köteleke). A második világháború küszöbén mindez a kiengesztelődés és a békés megoldások keresésének üzenetét hordozta. Ahogy a himnusz szövege is: „*Forrassz egygyé békességben minden népet s nemzetet!*” A NEK másfél évszázados története során egyfajta misszióvá, a világ felé fordulás missziójává vált, a hitünk megélésének, megünneplésének lehetőségévé az egyre szekularizálódó közegben.

Korunk kihívásairól

„*Mit jelent ma eucharisztikus kongresszust tartani és mi a feladata ennek a modern és multikulturális városban, ahol az evangélium és a vallási hovatartozás formái peremre szorultak?*” – tette fel a kérdést Ferenc pápa, amikor fogadta a budapesti kongresszus szervezőit 2018 novemberében. A Szentatya úgy fogalmazott, hogy a világtalálkozás feladata, hogy emlékeztessen arra: az egyházi élet középpontjában az Eucharisztia áll. Hozzátette azt is: „*Kívánom, hogy a budapesti eucharisztikus esemény elő tudja segíteni a megújulás folyamatait a keresztény közösségekben, hogy az üdvösség, amelynek az Eucharisztia a forrása, olyan eucharisztikus kultúrában jelenjen meg, amely képes inspirálni a jó szándékú embereket a tevékeny szeretet, a szolidaritás, a béke, a család, a természetvédelem területén.*”

Készen állunk?

A kongresszust számos előkészítőprogram előzte és előzi még meg. Az első két előkészületi év középpontjában a személyes és közösségi Krisztus-kapcsolat állt. Az volt a cél, hogy mind közelebb kerüljünk az Oltárszentségben köztünk élő Jézus Krisztushoz a saját és közösségünk életében egyaránt.

A harmadik, a misszió évében a hangsúly arra helyeződött, hogy egyénileg és közösségekben megerősödve új lendülettel teljesítsük a Krisztustól kapott küldetési parancsot.

A negyedik előkészületi év a tettek: a keresztény hit megélése a lehető leggyakorlatiasabb szempontból. „*A hit tettek nélkül halott*” – állapította meg Jakab apostol leveleiben. Így érdemes feltennünk olyan kérdéseket például: elég-e, ha a karitatív szervezeteket támogatjuk vagy nekünk is tettekre kell váltanunk hitünket a hétköznapokban?

Találkozunk!

Tavaly májusban született döntés arról, hogy a járványhelyzet miatt a tervezetthez képest egy évvel később, 2021 őszén tarthatja meg Budapest a kongresszust. Az azóta eltelt időszakban szinte teljesen elölről kellett kezdeni a szervezési munkálatokat. Mostanra ismét összeállt az egyhetes program. A liturgikus eseményeken kívül számos érdekes és megrendítő előadást hallhatunk majd a Hungexpo területén. Meghallgathatjuk többek között Szabó Konstantin görögkatolikus papot, akit az egykori Szovjetunióban titokban készítettek fel hivatására. Pappá szentelésére is hasonló körülmények között kerülhetett sor, mivel 1945-ben Sztálin rendelkezése nyomán el lehetetlenítették az egyházak működését, sok görög- és római katolikus pap, református lelkész került szibériai kényszermunkatáborokba. Eljön a NEK-re a bagdadi érsek, a babiloni káld katolikus pátriárka, Louis Raphaël Sako is, aki a káld katolikus egyház történetének legnehezebb korszakában vette át annak vezetését. Az Iszlám Állam pusztítása idején is bátran, határozottan felemelte a szavát. Megrázó segélykiáltásaival ráirányította a nemzetközi keresztény közösség figyelmét az iraki és szíriai eseményekre. Találkozhatunk John Onaiyekan bíborossal, Abuja első érsekével és Valerian Okeke érsekkel is, akik Nigériából utaznak Magyarországra. Hazájukban nemcsak a világi járvány, a gazdasági nehézségek, hanem a terrorizmus is fenyegeti a közösségeket.

A NEK hetében koncertekkel, irodalmi estekkel, kiállításokkal, pódiumbeszélgetésekkel várja az érdeklődőket az Ars Sacra Fesztivál.

A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus eseményeiről, a regisztrációról bővebb információkat az iec2020.hu weboldalon találhat.

ÁLDUNK, ISTEN JÓ SZOLGÁJA, JÓZSEF, ÉLETNEK PÉLDÁJA! (4.)

Sorozatunk negyedik részében a nagyvárad Szent József-plébániatemplom történetét ismerhetik meg olvasóink

A nagyvárad Szent József-plébániatemplom a város nyugati részén, a Rogériusz nevet viselő lakónegyedben áll. A törzsgyökeres váradiak a templom környékét Szent József-telepnek is hívják. Ez a kertvárosi rész, későbbi vasutasnegyed a múlt század '20-as éveiben alakult ki, és mivel lakosságának száma folyamatosan növekedett, a katolikusok lelki igényeinek kielégítésére az egyház egy kápolna építéséről határozott. Mayer Antal (1870–1933) kanonok, apostoli kormányzó 1928-ban vásárolt itt egy telket, és az ő jelentős anyagi támogatásával az újonnan kinevezett (1930) Fiedler István (1871–1957) az egyesített szatmár-nagyvárad megyéspüspök kormányzása alatt felépíttette az épületet mint kultúrház-kápolnát. Az építkezést Zitzmann Ferenc (1901–1979) akkori püspöki titkár vezette, aki azelőtt egy régebben felállított haranglábnál már misézett vasárnaponként itt ezen a telken. Az elkészült Szent József-telepi kultúrház-kápolnát Molnár Kálmán Dezső pápai prelátus, c. apát, kanonok áldotta meg 1931. május 1-jén Szent József, a Szent Család feje, az Egyház védőszentje tiszteletére, 1931. augusztus 30-án pedig, nagyszámú hívő jelenlétében, Fiedler István püspök is megszentelte. Később Habuczky József tervei alapján alakították a kultúrházból és a melléképületekből a mai templomot és a plébániát.

A mostani, 4,5 m hosszú szentély volt eredetileg a színpad, az egykori nagyterem (20,5 m hosszú és 8,61 m széles) most a templomhajó. A jelenlegi főbejárat helyén volt a kápolna, amelyet ajtóval elzártak a kultúrteremtől a szórakoztatóműsorok, színházi előadások, filmvetítések, bálók esetére. 1962-ben Mészáros Antal CM (1913–1993) lazarista atya a bejárat felett Brezovszky építómesterrel tornyot emeltetett – a pasztorációt a nagyvárad lazarista atyák vezették 1965-ig, amikor Is Antal atyát a kommunista hatóság kitiltotta a városból. Matos Ferenc Lajos (1924–2007) pápai prelátus, apát-kanonok, akkori székesegyházi plébános 1986–1987-ben megemeltette az épület mennyezetét, karzatot építtetett, megmagasította a tornyot, valamint bevezették a központi fűtést is. A templomhajó jobb oldalán lévő négy nagy, udvarra néző négyzetes ablak sok fényt biztosít a templombelsőnek. A szentély diadalívén az egykori színpad körvonalával egyezik meg, felette szoborfülkét alakítottak ki a templom védőszentje, Szent József szobrával. A szentélyben lévő főoltárképet, amely Szent Józsefet ábrázolja karján a kis Jézussal, Berkovits József festette 1989-ben. A szentély bal oldali mellékoltárán Immaculata-, a jobb oldalin Jézus Szíve-szobor áll.

A templomhajó jobb oldalán, két egykori kijárat ajtó bemélyedésében Szent Rita és Pádai Szent Antal szobrait, a bal

oldali falon, a karzat előtt pedig Ifj. Bittenbinder János *Jézus, a jó pásztor* festményét láthatjuk. A templom udvarán *Lourdes-i barlangot* alakítottak ki. A templom tőzsomszedságában megvásárolt házban 1995-ben Szent József-gyermekjátsszínház kezdte meg a működését, majd a mellette

újonnan felépült háromemeletes épületbe 2005-ben beköltözött az óvoda, valamint az Erdélyi Mária Rádió székhelye és stúdiója. A templom mögötti telken a nagyvárad püspökség 2010-ben megépített egy nagyobb új épületet, immár a Szent László Római Katolikus Óvodának.

Az 1970-es években a Szent József-templom környezetében felépült tömbház-lakónegyed révén még inkább megnövekedett a lakosság és a római

katolikus hívek száma. Dászkál István (1919–2003) kanonok, nagyvárad ordinárius 1989. október 1-jével megalapította a Szent József-telepi plébániát, Nagyvárad tizedik plébániáját. Az egyházközösség első plébánosa Fodor József pápai prelátus, általános helynök, nagyprépost, mostani székesegyházi plébános volt, tíz évig, 1989 és 1999 között szolgált ott. Utódja 1999–2007 között Kóhr Balázs kanonok, majd 2007–2012 között Bogdán István tb. kanonok volt. 2012 decemberétől a plébános Gyenge Béla János tb. kanonok, aki negyvenéves papi szolgálati idejével több mint 250 család lelkigondozását látja el.

A templomban 2019. március 10-én Böcskei László nagyvárad megyéspüspök megáldotta az új főoltárképet. Az ajándékba kapott festmény egy külföldi templomból származik, amelyet felszámoltak, így itt most új otthonra lelt a gyermek Jézust és Szent Józsefet ábrázoló kép, amelynek alkotóját eddig még nem sikerült azonosítani. Ez év január 20-án ezen a helyszínen ugyancsak Böcskei László püspök nyitotta meg az egyházmegegyében a Szent József-évet.

(Szerk.)

Lapunk megjelenése:

